

ikke faa ganske faa Sager; men efterhaanden vil deres Tal her, som andetsteds*), af sig selv blive indskrænket. I disse skriftlige Sager bliver da Gjæstretetsproceduren ligefrem at følge (§ 41). Grunden til Bestemmelsen i andet Punktum af § 28 vil af sig selv være indlysende.

Udkastet har i alt Væsentligt fastholdt den i vor Proces gjældende Forhandlingsmaxime, o: den Grundsætning, at Proceduren aldeles er overladt til Parternes egen frie Raadighed, saa at Dommeren hverken ved Veiledning, ved at rette Spørgsmaal til Parterne, ved at foreskrive Bevis for visse Gjenstande eller paa nogen- somhelst anden Maade kan gribe ind i Proceduren, men alene har at paasee, at Proceduren ikke misbruges til Sagens Forhaling, og at paadømme den efter den Fremstilling, som Parterne have givet af dens faktiske Sammenhæng. Om der nemlig end kan være grundet Tvivl, om ikke denne Maxime i den overordentlige skarpe Udvikling, som den har hos os, maa betragtes som en altfor stor Indrømmelse til den formelle Ret paa den materielle Rets Beskøftning, maa det dog vistnok erkjendes, at den er saaledes indgroet i vor Retsforfatning og i Retsbevidstheden, om ikke hos Folket, saa dog hos de Lovkyndige, at det maa være betænkeligt at rolle ved den. Den eneste Bestemmelse i den omhandlede Del af Udkastet, der kan siges at være afvejet noget fra vor sædvanlige Procesmaxime, er den, hvorved der er tillagt Domstolene Ret til under eller efter Forhandlingerne at rette Spørgsmaal til Parterne angaaende saadanne Punkter i deres mundtlige Foredrag, der have været noget dunkle (§ 28), og til Sagsmændene angaaende Uklarheder i deres Forretning (§ 37). Men denne Afvigelse er af Retterne erkjendt for ubetænkelig.

En meget væsentlig og indgribende Afvigelse fra den almindelige Procesform indeholder derimod Bestemmelsen i § 34, at der i Reglen ikke skal tilstaaes Udsættelse til Førelsen af de Beviser, der ikke bestaae i Fremlæggelse af Documenter (hvorom det Fornødne findes i § 27),

forinden Sagen er indladt til Kjendelse eller Dom. Herved vil nemlig i de fleste Sager fremkomme en Deling af Sagen, først en Forhandling, dernæst Bevisførelse, endelig Forhandling om Bevisførelsens Resultater. Man har da tænkt sig Forholdet saaledes. Under de i § 27 ommeldte Forhandlinger vilde Parterne hver især have at fremsætte Sagens faktiske Sammenhæng, saaledes som den efter deres Opfattelse og Paastand er. Naar de have udtømt, hvad derom er at sige — hvilket, som det af Slutningen af næstnævnte § fremgaaer, i Reglen ventes at kunne skee ved Duplikten — bør de indlade Sagen til Kjendelse eller Dom. Saa snart der mellem dem ikke er nogen Uvished angaaende den faktiske Sammenhæng, vil der strax kunne affiges endelig Dom. Er der derimod Uoverensstemmelse i deres Fremstilling af noget faktisk Punkt, kan der under Forhandlingerne fremkomme Tilbud om at føre et Bevis eller Paastand om, at Modparten skal gjøre det, fra en af Parterne. I dette Tilfælde afgjør Retten da ved sin Kjendelse, paa hvilke omtvistede Fakta Sagens Afgjørelse berouer, og hvilken af Parterne der skal føre Beviset. Hyppigt vil det ogsaa efter Forhandlingerne stille sig saaledes, at det maa paalægges den ene Part at føre Bevis for et Faktum, t. Ex. at en Contract overhovedet har eksisteret, og den anden Part, naar dette Bevis er ført, at bevise et andet af ham paaberaabt Faktum, der ophever Virkningen af hint, t. Ex. at Forholdet mellem dem i alt Fald er afgjort ved Betaling. Kjendelsen fastsætter da tillige en følgende Retsdag — i Regelen vel den nærmest paafølgende — paa hvilken vedkommende Part vil have at møde og føre det ham paalagte Bevis, eller i alt Fald angive, ved hvilke Bevismidler (Vidner, Sagn, Skjøn, Documenter) han vil føre det. Derefter fører han Beviset under Rettens stabige Tilsyn og Kontrol, og naar han er færdig dermed, eller efter Omstændighederne forinden, kan Modparten dels altid føre et Modbevis i egentlig Forstand o: et Bevis, der gaaer ud paa at svække den bevisende Kraft af det af den første Part førte, dels, som ovenbemærket, undertiden efter Kjendelsens Indhold føre Bevis for andre Fakta, der svække Virkningen af de af hin beviste. Naar da Bevisførelsen er endt,

*) I Hamborg, hvor Man tidligere temmelig hyppigt lod Sager udgaae til skriftlig Procedure, har det i de senere Aar kun været Tilfælde med ganske faa, i 1858, saavidt erindres, kun med een eneste.